

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

5. lipnja 2014. *

„Autorsko pravo – Informacijsko društvo – Direktiva 2001/29/EZ – Članak 5. stavci 1. i 5. –
Reproduciranje – Iznimke i ograničenja – Stvaranje kopija internetske stranice na zaslonu i u
predmemoriji na tvrdom disku prilikom pretraživanja interneta – Privremena radnja reproduciranja –
Prolazna ili popratna radnja – Sastavni i bitan dio tehnološkog postupka – Ovlašteno korištenje –
Neovisan gospodarski značaj“

U predmetu C-360/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Supreme Court of the United Kingdom (Ujedinjena Kraljevina), odlukom od 24. lipnja 2013., koju je Sud zaprimio 27. lipnja 2013., u postupku

Public Relations Consultants Association Ltd

protiv

Newspaper Licensing Agency Ltd i dr.,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, M. Safjan, J. Malenovský (izvjestitelj), A. Prechal i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Public Relations Consultants Association Ltd, M. Hart, *solicitor*,
- za Newspaper Licensing Agency Ltd i dr., S. Clark, *solicitor*,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, L. Christie, u svojstvu agenta,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju M. Santora, *avvocato dello Stato*,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: engleski

— za Europsku komisiju, J. Samnadda, u svojstvu agenta,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegovog mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 5. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Public Relations Consultants Association Ltd (u daljnjem tekstu: PRCA) i Newspaper Licensing Agency Ltd i dr. (u daljnjem tekstu: NLA) u vezi s obvezom dobivanja ovlaštenja nositelja autorskog prava za pregledavanje internetskih stranica koje uključuje stvaranje kopija tih stranica na zaslonu računala korisnika i u internetskoj predmemoriji tvrdog diska tog računala.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Tekst uvodnih izjava 5., 9., 31. i 33. Direktive 2001/29 glasi kako slijedi:

„(5) Tehnološki razvoj je višestruko povećao i učinio raznolikijima pravce za stvaranje, proizvodnju i iskorištavanje. Iako nisu potrebni novi pristupi za zaštitu intelektualnog vlasništva, postojeće zakonodavstvo o autorskom pravu i srodnim pravima treba prilagoditi i dopuniti kako bi odgovorilo gospodarskoj stvarnosti kao što su novi oblici iskorištavanja.

[...]

(9) Svako usklađivanje autorskog prava i srodnih prava mora se temeljiti na visokoj razini zaštite, budući da su takva prava ključna za intelektualno stvaralaštvo. [...]

[...]

(31) Pravedna ravnoteža prava i interesa između različitih kategorija nositelja prava, kao i između različitih kategorija nositelja prava i korisnika predmeta zaštite mora biti osigurana. [...]

[...]

(33) Isključivo pravo reproduciranja trebalo bi biti podložno iznimci kako bi se dopustile određene privremene radnje reproduciranja, koje su u stvari prolazne ili popratne i koje čine sastavni i bitni dio tehnološkog procesa i čija je jedina svrha ili omogućavanje učinkovitog prijenosa u mreži između trećih strana preko posrednika ili ovlašteno korištenje djela ili drugog predmeta zaštite. Navedene radnje reproduciranja ne smiju kao takve imati neovisnu ekonomsku vrijednost. Ukoliko te radnje zadovoljavaju ove uvjete, ova iznimka trebala bi uključivati i radnje koje omogućuju pregledavanje i pohranjivanje, uključujući one koje omogućuju učinkovit rad prijenosnih sustava, uz uvjet da posrednik ne mijenja informacije i ne upliće se u zakonitu

uporabu tehnologije, koja je široko priznata i u uporabi je u industriji, za dobivanje podataka o korištenju informacija. Uporaba bi se trebala smatrati zakonitom ako ju je odobrio nositelj prava ili ako nije ograničena zakonom.“

4 Člankom 2. te direktive propisuje se:

„Države članice moraju predvidjeti isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za izravno ili neizravno, privremeno ili trajno reproduciranje bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili u dijelovima:

a) autorima, njihovih djela [...]“

5 U skladu s člankom 5. stavcima 1. i 5. navedene direktive:

„1. Privremene radnje reproduciranja iz članka 2., koje su prolazne ili popratne i koje čine sastavni i bitan dio tehnološkog postupka i čija je jedina svrha omogućiti:

a) prijenos u mreži između trećih strana putem posrednika; ili

b) ovlašteno korištenje

djela ili drugog predmeta zaštite i koje nemaju neovisan gospodarski značaj, izuzete su iz prava reproduciranja predviđenog člankom 2.

[...]

5. Iznimke i ograničenja predviđeni stavcima 1., 2., 3. i 4. primjenjuju se samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela ili drugog predmeta zaštite i koji bezrazložno ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava.“

Pravo Ujedinjene Kraljevine

6 Članak 5. stavak 1. Direktive 2001/29 prenesen je u nacionalno pravo člankom 28A Zakona iz 1988. o autorskom pravu, dizajnama i patentima (Copyright, Designs and Patents Act 1988).

Glavni postupak i prethodno pitanje

7 PRCA je organizacija stručnjaka u području odnosa s javnošću. Oni se koriste uslugom praćenja medija koju nudi grupa društava Meltwater (u daljnjem tekstu: Meltwater), koja im na mreži stavlja na raspolaganje izvješća o praćenju medijskih članaka objavljenih na internetu, sastavljena na temelju ključnih riječi koje su dostavili klijenti.

8 NLA je tijelo koje su uspostavili izdavači novina Ujedinjene Kraljevine za potrebe dobivanja kolektivnih dozvola koje se odnose na sadržaj novina.

9 NLA je smatrao da Meltwater i njegovi klijenti trebaju dobiti ovlaštenje nositelja autorskog prava za pružanje odnosno primanje usluge praćenja medija.

10 Meltwater je pristao steći dozvolu za internetsku bazu podataka. Međutim, PRCA je nastavio tvrditi da nije potrebna dozvola kako bi Meltwaterovi klijenti na mreži mogli primiti izvješća o praćenju.

- 11 Povodom postupka koji je pred njima pokrenut, High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division i Court of Appeal (England & Wales) odlučili su da članovi PRCA-a moraju dobiti dozvolu ili suglasnost NLA-a za primanje Meltwaterovih usluga.
- 12 PRCA je uložio žalbu Supreme Court of the United Kingdom, tvrdeći osobito da njegovi članovi ne trebaju ovlaštenje nositelja autorskog prava kada se ograničavaju na pregledavanje izvješća o praćenju na internetskoj stranici Meltwatera.
- 13 NLA je tvrdio da ta aktivnost zahtijeva ovlaštenje nositelja autorskog prava, u mjeri u kojoj pregledavanje interneta dovodi do stvaranja kopija na zaslonu računala korisnika (u daljnjem tekstu: kopije na zaslonu) i kopija u internetskoj predmemoriji tvrdog diska tog računala (u daljnjem tekstu: kopije u predmemoriji). Tvrdi da te kopije predstavljaju „reproduciranja“ u smislu članka 2. Direktive 2001/29 koja ne potpadaju pod iznimku predviđenu u članku 5. stavku 1. te direktive.
- 14 Sud koji je uputio zahtjev ističe da se postupak pred njim odnosi na pitanje povređuju li korisnici interneta koji na svojim računalima pregledavaju internetske stranice, bez preuzimanja ili ispisivanja, autorsko pravo zbog stvaranja kopija zaslona i kopija u predmemoriji, osim ako imaju ovlaštenje nositelja prava za stvaranje tih kopija.
- 15 U vezi s tim, sud koji je uputio zahtjev najprije navodi da, kad korisnik pregledava internetsku stranicu na svojem računalu, a da je ne preuzima, predmetni tehnološki postupci zahtijevaju stvaranje tih kopija. Njihovo je stvaranje automatska posljedica pretraživanja na internetu i ne zahtijeva drugo ljudsko djelovanje osim odluke o pristupu predmetnoj internetskoj stranici. Kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji pohranjene su samo tijekom redovitog trajanja postupaka povezanih s korištenjem internetom. Osim toga, za brisanje tih kopija nije potrebno nikakvo ljudsko djelovanje. Doista, predmetni korisnik interneta namjeravano može izbrisati kopije u predmemoriji. Međutim, ako on to ne učini, te se kopije nakon određenog vremena redovito zamjenjuju drugim sadržajem, što ovisi o sadržaju predmemorije kao i o tome koliko se opsežno i učestalo dotični korisnik koristi internetom.
- 16 Zatim, sud koji je uputio zahtjev objašnjava da je kopija na zaslonu bitan dio uključene tehnologije bez koje se ne bi mogao pregledavati internet i koja ostaje na zaslonu do trenutka kad korisnik interneta napusti predmetnu stranicu. Internetska predmemorija univerzalna je karakteristika svojstvena trenutačnoj tehnologiji pretraživanja interneta bez koje se internet ne bi mogao nositi s trenutačnom količinom prijenosa mrežnih podataka i ne bi ispravno funkcionirao. Prema tome, stvaranje kopija na zaslonu i kopija u predmemoriji nužno je za ispravno i učinkovito funkcioniranje tehnoloških postupaka uključenih u pretraživanje interneta.
- 17 Na kraju, navedeni sud naglašava da, kad korisnik pretražuje internet, on uobičajeno nema namjeru stvoriti kopiju slike osim ako je želi preuzeti ili ispisati. Njegov je cilj pregledati sadržaj odabrane internetske stranice. Kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji su, dakle, jednostavno popratna posljedica korištenja njegova računala za pregledavanje internetske stranice.
- 18 S obzirom na ta razmatranja, sud koji je uputio zahtjev zaključio je da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji ispunjavaju uvjete predviđene u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29. Ipak, prethodno pitanje upućeno Sudu bilo bi korisno za osiguravanje ujednačene primjene prava Unije na cijelom području Europske unije.
- 19 U vezi s tim, on navodi da dvoji oko toga jesu li te kopije privremene, jesu li prolaznog ili popratnog karaktera i čine li sastavni dio tehnološkog postupka. S druge strane, smatra da takve kopije nužno ispunjavaju ostale uvjete predviđene u članku 5. stavku 1. spomenute direktive.

20 U tim je okolnostima Supreme Court of the United Kingdom odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„U okolnostima u kojima:

- krajnji korisnik pregledava internetsku stranicu bez preuzimanja, ispisivanja ili drugog nastojanja da napravi njenu kopiju;
- se kopije te internetske stranice automatski stvaraju na zaslonu i u predmemoriji na tvrdom disku [računala] krajnjeg korisnika;
- je stvaranje tih kopija nužno za tehnološke postupke potrebne za ispravno i učinkovito pretraživanje interneta;
- kopija na zaslonu ostaje na zaslonu do trenutka kad krajnji korisnik napusti predmetnu stranicu, u kojem se ona automatski briše redovitim funkcioniranjem računala;
- kopija u predmemoriji ostaje u predmemoriji do trenutka kad je zamijeni drugi sadržaj kad krajnji korisnik pregledava druge internetske stranice, u kojem se ona automatski briše redovitim funkcioniranjem računala; i
- su kopije pohranjene u trajanju koje ne prelazi trajanje redovitih postupaka povezanih s korištenjem internetom spomenutih pod [četvrtom i petom alinejom];

jesu li te kopije privremene, prolazne ili popratne i čine li sastavni i bitan dio tehnološkog postupka u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ?“

O prethodnom pitanju

21 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 5. Direktive 2001/29 tumačiti u smislu da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji koje je stvorio krajnji korisnik prilikom pretraživanja interneta ispunjavaju uvjete prema kojima te kopije moraju biti privremene, imati prolazni ili popratni karakter i predstavljati sastavni i bitan dio tehnološkog postupka i mogu li se stoga te kopije stvarati bez ovlaštenja nositelja autorskog prava.

Uvodna očitovanja

22 Prema članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29, radnja reproduciranja izuzeta je iz prava reproduciranja predviđenog u članku 2. te direktive pod uvjetom:

- da je privremena;
- da je prolazna ili popratna;
- da čini sastavni i bitan dio tehnološkog postupka;
- da je njezina jedina svrha omogućiti ili prijenos u mreži između trećih strana putem posrednika ili ovlašteno korištenje djela ili drugog predmeta zaštite, i
- da nema neovisan gospodarski značaj.

- 23 Prema sudskoj praksi Suda, gore navedeni uvjeti trebaju se usko tumačiti jer članak 5. stavak 1. Direktive 2001/29 predstavlja iznimku od općeg pravila uspostavljenog Direktivom koje zahtijeva da nositelj autorskog prava daje ovlaštenje za svako reproduciranje zaštićenog djela (presude Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, t. 56. i 57. kao i Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 162.).
- 24 Međutim, iz iste sudske prakse proizlazi da iznimka predviđena tom odredbom mora omogućiti i osigurati razvoj novih tehnologija kao i održati pravednu ravnotežu između prava i interesa nositelja prava i korisnika zaštićenih djela koji se žele koristiti tim tehnologijama (vidjeti presudu Football Association Premier League i dr., EU:C:2011:631, t. 164.).

O poštovanju uvjeta predviđenih u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29

- 25 Sud koji je uputio zahtjev naveo je da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji ispunjavaju četvrti i peti uvjet naveden u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29, tako da je predmet ovog prethodnog pitanja samo poštovanje prvih triju uvjeta.
- 26 Kad je riječ o prvom uvjetu prema kojem radnja reproduciranja mora biti privremena, iz spisa s jedne strane proizlazi da se kopije na zaslonu brišu kad korisnik interneta napusti pregledavanu stranicu. S druge strane, kopije u predmemoriji automatski se redovito zamjenjuju drugim sadržajem nakon određenog vremena koje odgovara sadržaju predmemorije kao i opsegu i učestalosti kojima se dotični korisnik koristi internetom. Iz toga slijedi da su te kopije privremenog karaktera.
- 27 U tim okolnostima valja ustvrditi da spomenute kopije ispunjavaju prvi uvjet naveden u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29.
- 28 Prema trećem uvjetu, koji valja ispitati na drugom mjestu, predmetne radnje reproduciranja moraju činiti sastavni i bitan dio tehnološkog postupka. Taj uvjet zahtijeva da su dva elementa kumulativno ispunjena, to jest da su, s jedne strane, radnje reproduciranja u cijelosti izvršene u okviru provedbe tehnološkog postupka i da je, s druge strane, ostvarenje tih radnji reproduciranja nužno u smislu da tehnološki postupak bez tih radnji ne može ispravno i učinkovito funkcionirati (vidjeti presudu Infopaq International, EU:C:2009:465, t. 61. i rješenje Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, t. 30.).
- 29 Najprije, u pogledu prvog od tih dvaju elemenata, valja istaknuti da se u glavnom postupku kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji stvaraju i brišu tehnološkim postupkom koji se primjenjuje za pregledavanje internetskih stranica, tako da su u cijelosti izvršene u njegovu okviru.
- 30 U vezi s tim nije relevantno to što je predmetni postupak započeo korisnik i to što je završen privremenom radnjom reproduciranja kao što je kopija na zaslonu.
- 31 Naime, iz sudske prakse Suda proizlazi da se, s obzirom na to da članak 5. stavak 1. Direktive 2001/29 ne određuje točno u kojem se stadiju tehnološkog postupka privremene radnje reproduciranja provode, ne može isključiti da se s takvim radnjama može pokrenuti ili završiti taj postupak (rješenje Infopaq International, EU:C:2012:16, t. 31.).
- 32 Osim toga, iz sudske prakse proizlazi da se spomenuta odredba ne protivi tomu da tehnološki postupak uključuje ljudsko djelovanje i osobito da ga se pokrene ili završi ručno (vidjeti, u tom smislu, rješenje Infopaq International, EU:C:2012:16, t. 32.).
- 33 Iz toga proizlazi da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji treba smatrati sastavnim dijelom tehnološkog postupka u pitanju u glavnom postupku.

- 34 Zatim, kad je riječ o drugom od elemenata spomenutih u točki 28. ove presude, iz odluke kojom je upućeno prethodno pitanje proizlazi da, čak i ako se predmetni postupak može provesti bez uključivanja predmetnih radnji reproduciranja, on ipak ne može funkcionirati na ispravan i učinkovit način.
- 35 Naime, prema odluci kojom je upućeno prethodno pitanje, kopije u predmemoriji znatno olakšavaju pretraživanje interneta, s obzirom na to da se potonji bez tih kopija ne bi mogao nositi s trenutačnom količinom podataka koja se prenosi na mreži. Bez stvaranja tih kopija postupak koji se primjenjuje za pregledavanje internetskih stranica bio bi mnogo manje učinkovit i ne bi mogao ispravno funkcionirati.
- 36 U pogledu kopija na zaslonu, nije sporno da u trenutačnoj situaciji tehnologija vizualizacije internetskih stranica na računalima zahtijeva stvaranje tih kopija kako bi mogla ispravno i učinkovito funkcionirati.
- 37 Stoga treba smatrati da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji čine bitan dio tehnološkog postupka u pitanju u glavnom postupku.
- 38 Slijedi da dvije kategorije kopija ispunjavaju treći uvjet predviđen u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29.
- 39 Drugi uvjet, koji valja ispitati na trećem mjestu, jest alternativni uvjet. Naime, radnja reproduciranja mora biti ili prolazna ili popratna.
- 40 Kad je riječ o prvom od dvaju elemenata, valja podsjetiti da se radnja može okvalificirati kao „prolazna“ s obzirom na primjenjivani tehnološki postupak ako je njezino trajanje ograničeno na ono što je nužno za njegovo dobro funkcioniranje, u smislu da postupak mora biti automatiziran u mjeri u kojoj tu radnju briše automatski, bez ljudskog djelovanja, kad se njegova funkcija čiji je cilj omogućiti provedbu tog postupka završi (vidjeti, u tom smislu, presudu Infopaq International, EU:C:2009:465, t. 64.).
- 41 S obzirom na navedeno, zahtjev za automatsko brisanje ne protivi se tomu da je takvom brisanju prethodilo ljudsko djelovanje s ciljem završetka primjene tehnološkog postupka. Naime, kao što je to istaknuto u točki 32. ove presude, dopušteno je da se tehnološki postupak u pitanju u glavnom postupku pokrene i završi ručno.
- 42 Stoga, suprotno onomu što tvrdi NLA, radnja reproduciranja ne gubi svoju prolaznu narav samo zbog činjenice da je krajnji korisnik djelovao s ciljem završetka dotičnog tehnološkog postupka prije nego što je sustav izbrisao stvorenu kopiju.
- 43 Kad je riječ o drugom elementu istaknutom u točki 39. ove presude, radnja reproduciranja može se okvalificirati kao „popratna“ samo ako ne postoji neovisno o tehnološkom postupku čiji je dio niti ima o njemu neovisnu svrhu.
- 44 U glavnom postupku, kad je riječ najprije o kopijama na zaslonu, valja podsjetiti da ih računalo automatski briše u trenutku kad korisnik napusti predmetnu internetsku stranicu i stoga u trenutku kad on završi tehnološki postupak koji se koristi za pregledavanje te stranice.
- 45 U vezi s tim, suprotno onomu što tvrdi NLA, svejedno je nastavlja li kopija na zaslonu postojati toliko dugo dok korisnik ostavlja svoj pretraživač otvoren i ostaje na dotičnoj internetskoj stranici jer tijekom tog razdoblja tehnološki postupak korišten za pregledavanje te stranice ostaje aktivan.
- 46 Tako valja ustvrditi da je trajanje kopija na zaslonu ograničeno na ono što je nužno za dobro funkcioniranje tehnološkog postupka primjenjivanog za pregledavanje dotične internetske stranice. Stoga te kopije treba okvalificirati kao „prolazne“.

- 47 Što se tiče kopija u predmemoriji, doista valja istaknuti da se, za razliku od kopija na zaslonu, one ne brišu u trenutku kad korisnik interneta završi tehnološki postupak primjenjivan za pregledavanje dotične internetske stranice, s obzirom na to da se one pohranjuju u predmemoriju za potrebe eventualnog naknadnog pregledavanja te stranice.
- 48 Međutim, nije potrebno da se te kopije okvalificiraju kao „prolazne“ jednom kad je utvrđeno da imaju popratni karakter s obzirom na primjenjivani tehnološki postupak.
- 49 U tom pogledu, s jedne strane valja istaknuti da tehnološki postupak u pitanju u cijelosti određuje svrhu u koju se kopije stvaraju i koriste, iako, kao što to proizlazi iz točke 34. ove presude, spomenuti postupak može, premda manje učinkovito, funkcionirati bez stvaranja tih kopija. S druge strane, iz spisa proizlazi da korisnici interneta koji primjenjuju tehnološki postupak u pitanju u glavnom postupku ne mogu stvoriti kopije u predmemoriji izvan tog postupka.
- 50 Iz toga proizlazi da kopije u predmemoriji ne postoje neovisno o tehnološkom postupku čiji su dio niti imaju o njemu neovisnu svrhu i zbog toga se moraju okvalificirati kao „popratne“.
- 51 U tim okolnostima valja ustvrditi da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji ispunjavaju drugi uvjet predviđen u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/29.
- 52 S obzirom na prethodno navedeno, valja ustvrditi da kopije u pitanju u glavnom postupku ispunjavaju prva tri uvjeta navedena u toj odredbi.
- 53 Ipak, kako bi se moglo pozivati na iznimku predviđenu navedenom odredbom, kako je tumačena u prethodnoj točki ove presude, potrebno je još da te kopije ispunjavaju uvjete određene u članku 5. stavku 5. Direktive 2001/29 (vidjeti, u tom smislu, presudu Football Association Premier League i dr., EU:C:2011:631, t. 181.).

O poštovanju uvjeta predviđenih u članku 5. stavku 5. Direktive 2001/29

- 54 U skladu s člankom 5. stavkom 5. Direktive 2001/29, ostvarenje privremene radnje reproduciranja izuzeto je iz prava reproduciranja samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela ili drugog predmeta zaštite i koji bezrazložno ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava.
- 55 S tim u vezi, najprije valja podsjetiti da, s obzirom na to da su kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji stvorene samo u cilju pregledavanja internetskih stranica, one na temelju toga predstavljaju poseban slučaj.
- 56 Zatim, spomenute kopije bezrazložno ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava, iako u načelu korisnicima omogućuju pristup djelima prikazanima na tim internetskim stranicama bez ovlaštenja tih nositelja.
- 57 U vezi s tim, valja istaknuti da djela na raspolaganje korisnicima stavljaju urednici internetskih stranica koji su dužni, u skladu s člankom 3. stavkom 1. Direktive 2001/29, dobiti ovlaštenje dotičnih nositelja autorskog prava zato što to stavljanje na raspolaganje predstavlja priopćavanje javnosti u smislu tog članka.
- 58 Prema tome, zakoniti interesi dotičnih nositelja prava ispravno su zaštićeni.
- 59 U tim okolnostima nije opravdano zahtijevati da korisnici interneta moraju dobiti drugo ovlaštenje koje im omogućuje korištenje tog istog priopćavanja za koje su nositelji autorskog prava u pitanju već dali ovlaštenje.

- 60 Na kraju, valja ustvrditi da stvaranje kopija na zaslonu i kopija u predmemoriji nije u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela.
- 61 U tom pogledu valja istaknuti da pregledavanje internetskih stranica tehnološkim postupkom predstavlja uobičajeno iskorištavanje djela koje korisnicima omogućuje korištenje priopćavanja javnosti koje je izvršio urednik dotične internetske stranice. Budući da stvaranje predmetnih kopija čini dio spomenutog pregledavanja, ono nije u sukobu s takvim iskorištavanjem djela.
- 62 Iz prethodno navedenog slijedi da kopije na zaslonu i kopije u predmemoriji ispunjavaju uvjete predviđene u članku 5. stavku 5. Direktive 2001/29.
- 63 U tim okolnostima na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 5. Direktive 2001/29 treba tumačiti u smislu da kopije na zaslonu računala i kopije u predmemoriji koje stvori krajnji korisnik tijekom pregledavanja internetske stranice ispunjavaju uvjete prema kojima te kopije moraju biti privremene, imati prolazni ili popratni karakter i činiti sastavni i bitan dio tehnološkog postupka kao i uvjete određene u članku 5. stavku 5. te direktive i stoga se mogu stvarati bez ovlaštenja nositelja autorskog prava.

Troškovi

- 64 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 5. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu treba tumačiti u smislu da kopije na zaslonu računala korisnika i kopije u predmemoriji tvrdog diska tog računala koje stvori krajnji korisnik tijekom pregledavanja internetske stranice ispunjavaju uvjete prema kojima te kopije moraju biti privremene, imati prolazni ili popratni karakter i činiti sastavni i bitan dio tehnološkog postupka kao i uvjete određene u članku 5. stavku 5. te direktive i stoga se mogu stvarati bez ovlaštenja nositelja autorskog prava.

Potpisi